

Mitä hometoksiinit ovat?

- Näkymättömiä, mauttomia, hajuttomia
- Muodostuvat joko kasvukaudella , varastoinnin aikana, jäämärehuissa
 - Lämpötilavaihtelut
 - Ilman kosteuden vaihtelut
 - Tuholaiset, kasvitaudit
 - Viljelykierto
 - Rehujäämät ruokintakaukaloissa
- Hometoksiinit voivat olla naamioituneita
- Yhteisvaikutus joko toisten hometoksiinien tai mikrobien ja ravintoaineiden välillä lisää haittavaikutusta
- Hometoksiineille ei ole olemassa turvallista rajaa!

Hometoksiinit ovat oleellinen tekijä niin kotieläinten terveydelle kuin hyvinvoinnille ja laadukkaalle lopputuotteelle. Haasteellisen kasvukauden jälkeen on hyvä tarkastaa omien viljojen toksiinipitoisuudet. Jos toksiineja löytyy, voi niiden haittavaikutuksia vähentää tarkoitukseen kehitellyillä valmisteilla.

Rehujen hometoksiinit ovat haitallisimpia yksimahaisilla eläimillä kuten sioilla, siipikarjalla, turkiseläimillä ja hevosilla. Märehtijöiden pötsimikrobit hajottavat osan homemyrkyistä ja näin niiden vaikutus ei välttämättä ole yhtä suuri kuin yksimahaisilla. Märehtijöillä toksiinit voivat vaikuttaa kuitenkin pötsin toimintaan, ja toisaalta pötsin jälkeen mikään ei enää estä hometoksiinien vaikutusta.

Deoksinivalenoli (DON) on Suomessa yleisin viljojen hometoksiini. Se heikentää sioilla mm. vastustuskykyä, rehun sulatusta ja kasvua. Porsailta se vaikuttaa myös ihon terveyteen. VetAgro Oy edustaa hollantilaisen FF Chemicals BV:n valmisteita, jotka sisältävät DON:ia hajottavaa entsyymiä. Toinen entsyymi hajottaa kotieläinten hedelmällisyyteen vaikuttavan zearalenonin (ZON) vaarattomaan muotoon. Adsorboivat aineet (mineraaliseos) tehoaa polaarisen ominaisuuden (tarttumapinnan) omaaviin hometoksiineihin, esim. aflatoksiiniin.

Hometoksiinien analysointi

Viljojen hometoksiinianalyysi on tärkeä tehdä, jos epäillä saastunutta. Silminnähdessä hyvä vilja saattaa sisältää runsaasti hometoksiineja. Alueelliset ja lohko-kohtaiset erot voivat olla suuret. Kotieläintiloilla, joilla viljelykierto vähäisempää, kasvustot altistuvat homeille vuodesta toiseen. VetAgro Oy teettää toksiinianalyysit yhteistyölaboratoriossaan Itävallassa. Analysointiin tarvitaan edustava, noin kilon näyte kuivatusta viljasta.